ДОНИШГОҲИ МИЛЛИ ТОҶИКИСТОН

ФАКУЛТЕТИ ИҚТИСОД ВА ИДОРА

ТАСДИҚ КАРДА ШУД
Дар ҷаласаи Шурои олимони
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз
“_____” ___________2025, №_____
Раиси ШО ДМТ ________________
Насриддинзода Э.С.

Б А Р Н О М А И

РУШДИ ФАКУЛТЕТИ ИҚТИСОД ВА ИДОРАИ ДОНИШГОҲИ МИЛЛИИ ТОҶИКИСТОН

(БАРОИ СОЛҲОИ 2026-2030)

Душанбе – 2025

ФАСЛИ I. МАЪЛУМОТИ УМУМӢ ДАР БОРАИ ФАКУЛТЕТИ ИҚТИСОД ВА ИДОРАИ ДОНИШГОҲИ МИЛЛИИ ТОҶИКИСТОН

Дар асоси ҷаҳонишавии равандҳои ташаккул ва инкишофёбии муносибатҳои бозорӣ Тоҷикистони соҳибистиқлол марҳила ба марҳила дар самти такмили низоми миллии омодакунии кадрҳои идоракунандаи иқтисодиёт қадамҳои устувор гузошта истодааст. Вобаста ба ин бо назардошти ҳадафҳои миллии рушд ва эҳсоси масъулият дар самти татбиқи онҳо факултети иқтисод ва идораи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон таҷрибаи бойи омодакунии иқтисодчӣ-менеҷерони касбии замони навро дорад.

Ба ҳамагон маълум аст, ки Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёмҳои солона ва баромаду суханрониҳои худ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҷомеаи шаҳрвандӣ доир ба ташкилу ташаккулдиҳии соҳаҳои калидии иқтисодиёти мамлакат, бахусус саноатикунонии кишвар ва татбиқи шаклу усулҳои нави идоракунии иқтисодиёт ибрози андеша менамоянд, ки яке аз омилҳои муҳиму бунёдии амалишавии чорабиниҳои мазкур ин омодакунии кадрҳои муассиру баландихтисоси соҳаи иқтисод ва идора мебошад. Маҳз, факултети иқтисод ва идора бо иқтидори илмиву таълимӣ ва заминаи моддию техникии муосир метавонад иқтисодӣ-менеҷерон ва соҳибкорони касбӣ омода карда, соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқи кишварро бо кадрҳои баландихтисос таъмин намояд.

Бо назардошти таҷрибаи пешқадам ва тақозои замони муосир, аз ҷумал талаботҳои навини бозори меҳнат раванди таълим дар факултет пурра таҷдид гардонида шуда, машғулиятҳо вобаста ба низоми тадрис (бакалавриат, магситратура, доктори фалсафа Ph.D) дар синфхонаҳои бо технологияҳои муосир муҷаҳҳази забономӯзӣ баргузор карда мешавад. Ғайр аз ин, дар факултет маркази таҳқиқотӣ - илмии «Устойчивое развитие экономики» (Рушди босуботи иқтисодӣ), як маркази “Инноватсияҳои рақамӣ” се синфхонаи компютерии ба шабакаи ҷаҳонии Интернет пайваст ва ду синфхонаи лингофонӣ мавҷуд аст, ки имконият медиҳад, донишҷӯён тавассути технологияи муосири иттилоотиву коммуникатсионӣ донишҳои тахассусии муассир ва забонии худро тақвият диҳанд.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои муаззами миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон (рӯзи якуми сентябри соли 2019 зимни ифтитоҳи бинои Академияи давлатии идоракунии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон) ба муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ таъкид намуда буданд: «замоне фарорасидааст, ки муассисаҳои таҳсилоти олии касбии ҷумҳурӣ аз аккредитатсияи байналмилалӣ гузаранд ва мавқеи таҳсилоти олии касбии Тоҷикистонро дар минтақа ва ҷаҳон муаррифӣ намоянд». Бо мақсади татбиқи ин таъкиди муҳим, 27.01.2021 Шурои Агентии сифати таҳсилоти олӣ ва касбӣ дар Эстония (EKKA) Донишгоҳро мувофиқ ба талаботҳо ва стандартҳои таҳсилоти аврупоӣ эътироф намуд, ки дар он ихтисоси «Менеҷменти байналмилали»-и факултети иқтисод ва идора хуб пазироӣ ва шомил гардидааст. ДМТ аввалин муассисаи таҳсилоти олии касбии Тоҷикистон маҳсуб меёбад ки аз аккредитатсияи институтсионалии аврупоии пурра гузашт ва мақоми худро миёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбии минтақа устувор гардонид.

Вобаста ба имкониятҳои мавҷудаи таълиму тарбияи ва фазои мусоиди анҷомдиҳии корҳои илмию таҳқиқотӣ дар факултети иқтисод ва идора бо назардошти талаботҳои муассири бозори меҳнати ватанию хориҷӣ шумораи донишҷӯён ҳамасола афзоиш ёфта, ихтисосҳои нав ташкил карда шуда истодааст. Дар ин асос сохтори идоракунандаи факултет татбиқи усулҳои инноватсионии таълиму тадрис ва таҳқиқи илмии мавзӯъҳои мубрами иқтисодиётро ба роҳ монда, савияи донишу малакаи ҳайати профессорон, омӯзгорон ва мутахассисони варзидаи соҳаро мунтазам такмил медиҳад.

Бо мақсади омода кардани кадрҳои баландихтисос дар факултети иқтисод ва идора 6 кафедраи тахассусӣ фаъолият мекунанд, ки дар заминаи онҳо аз рӯи 13

ихтисос мутахассисони варзида омода карда мешаванд. Ба мутахассисони оянда ҳайати профессорону омӯзгорони соҳибтаҷриба дарс гуфта, айни замон дар факултет 6 доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор, аз ҷумла се нафар зан, 31 номзадҳои илмҳои иқтисодӣ, дотсентон ва 8 нафар муаллимони калон ва 7 ассистентҳои ҷавони лаёқатманд фаъолият намуда, бо забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ дарс мегӯянд. Дар баробари ин дар доираи семинарҳои илмӣ-методӣ ва маҳфилҳои илмию инфиродӣ мутахасиссон аз вазорату идораҳои давлатӣ ва доираҳои корӣ даъват карда мешаванд, ки дар хусуси таҷрибаи пешқадами миллию хориҷӣ суханронӣ мекунанд.

Дар факултети иқтисод ва идора 52-нафар омӯзгорон фаъолият намуда, ин шумора 17 нафар занон буда, сатҳи унвондории омӯзгорони факултет 71,1%-ро ташкил медиҳад.

Дар асоси ҷаҳонишавии муносибатҳои иқтисодӣ, тағйирёбии талабот ва меъёрҳои бозори меҳнати ватанию хориҷӣ, пайдошавии ғайричашмдошти падидаҳои иқтисодию иҷтимоӣ ва дар заминаи инҳо мунтазам роҳандозӣ намудани зинаҳои таҳсилот ва вобаста ба инҳо усулҳо ва воситаҳои муосири тадрис, дар факултети иқтисод ва идора мунтазам ихтисосҳои нав таъсис дода шуда истодааст, ки номгуй ва шаклҳои он дар ҷадвали зер нишон дада шудаанд:

Унсурҳо и таснифот		Номи ихтисос	Рамзи ихтисос ихтисос	Шакли таҳсилот
ЗИНАҲОИ ТАҲСИЛОТ	Бакалавriят	Менеҷмент	1-26020200	рӯзона
		Менеҷменти инноватсионӣ	1-26020203	рӯзона
		Маркетинг	1-26020300	рӯзона
		Бизнес-маъмуриятчигӣ	1-260200100	рӯзона
		Иқтисодиёт ва идора дар корхона	1-25010700	рӯзона
		Логистика	1-26020323	рӯзона
		Танзими давлатии иқтисдиёти миллӣ	1-26010301	рӯзона/ фосилавӣ
		Иқтисодиёти сабз	1-25011027	рӯзона
		Бехатарии иқтисодӣ	1-96010103	рӯзона
		Иқтисодиёт ва идоракунӣ дар корхонаҳои КАС	1-25010715	рӯзона
		Иқтисодиёти минтақа	**1-25010731**	рӯзона
		Иқтисодиёти меҳнат	1-25010701	рӯзона
		Идораи давлатӣ	1-26010100	рӯзона
	Магистратура	Менеҷменти байналмилалӣ	1-26020202	рӯзона
		Иқтисодиёт ва идора дар корхона	1-25010700	рӯзона/ фосилавӣ
		Бизнес-маъмуриятчигӣ	1–260200100	рӯзона
		Иқтисодиёти меҳнат	1-25010701	рӯзона
		Танзими давлатии иқтисдиёти миллӣ	1- 26010301	рӯзона
		Идоракунии мақомоти марказӣ ва маҳаллӣ	1-26010100	рӯзона
		Иқтисодиёт ва идоракунӣ дар корхонаҳои КАС	1-25010713	рӯзона/ фосилавӣ
	Доктор PhD	Менеҷмент	6D050700	рӯзона
		Маркетинг	6D051100	рӯзона
		Менеҷменти инноватсионӣ	6D051700	рӯзона
		Идоракунии лоиҳаҳо	6D051800	рӯзона
		Иқтисодиёти минтақавӣ	6D050500	рӯзона
		Иқтисодиёт	6D050600	рӯзона

		Идоракунии давлатӣ ва маҳаллӣ	6D051000	рӯзона
		Ташкил ва бамеъёргирии меҳнат	6D051900	рӯзона

Мувофиқи маълумотҳои расмӣ то 01.09.2025 дар факултети иқтисод ва идораи ДМТ дар ҳамаи ихтисосҳо аз рӯи зинаи таҳсилоти амалкунанда дар маҷмӯъ зиёда аз 1297 нафар донишҷӯён, магистрон ва докторанҳо таҳсил менамоянд. Аз ин шумора 1025 нафар дар шуъбаи рӯзона, 221 нафар дар шуъбаи ғоибона, 31 нафар дар зинаи магистратура ва 20 нафар дар риштаи доктор Ph.D таҳсил менамоянд.

Ҷиҳати татбиқ ва амалигардонии фаъолият дар факултети иқтисод ва идора сохтори идоракунии он, ки бо таваҷҷуҳ ба меъёр ва қонуниятҳои иҷрои амалиётҳо таҳрезӣ шудааст, чун асос баромад мекунад (расми 1).

Дар сохтори факултет 6 кафедраи тахассусӣ амал мекунанд, ки масъулияти асосии пешбурди фаъолияти таълимӣ, илмӣ ва тарбиявиро ба зимма доранд. Дар факултет кафедраҳои зерин фаъолият доранд:

1. Кафедраи менеҷмент ва маркетинг;
2. Кафедраи иқтисодиёти корхонаҳо ва соҳибкорӣ;
3. Кафедраи идоракунии захираҳои инсонӣ;
4. Кафедраи иқтисодиёт ва идоракунӣ дар корхонаҳои КАС;
5. Кафедраи идораи давлатӣ;
6. Кафедраи танзими давлатии иқтисдиёти миллӣ.

Муҳимтарин масъалаҳои пешбурди ҳаёти таълимӣ, илмӣ ва тарбиявии факултет дар мақоми олии машваратӣ-идоракунии факултет Шурои олимон мавриди баррасӣ қарор дода шуда, доир ба онҳо қарорҳои дахлдор қабул карда мешаванд. Иҷрои қарорҳои Шурои олимон барои тамоми кафедраҳои тахассусӣ ва дигар сохторҳои таркибии факултет ҳатмӣ мебошад. Шурои олимони факултети иқтисод ва идораи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон бо мақсади баррасии масъалаҳои асосии фаъолияти таълимию тарбиявӣ, илмию методӣ ва робитаҳои байналмилалӣ ҳамчун мақоми идоракунандаи факултет дар асоси Низомномаи Шурои олимони ДМТ, Нақшаи кории Шурои олимони факултети иқтисод ва идораи ва фармоиши ректори донишгоҳ фаъолият менамояд. Ба ҳайати Шурои олимони факултет декан, муовинони декан, мудирони кафедраҳо, намояндагони дигар ниҳодҳои сохтории факултет шомил ҳастанд.

Садорати факултет фаъолияти кафедраҳои тахассусӣ ва дигар сохторҳои таркибии факултетро дар самти амалишавии вазифаҳо оид ба боло бурдани сатҳ ва сифати таълим ҳамоҳанг сохта, дар хусуси роҳандозӣ намудани тадбирҳои иловагӣ дар ин самт масъалагузорӣ менамояд. Дар ҷаласаҳои садорати факултет масъалаҳои мубраму ҷории ҳаёти таълимӣ, тарбиявӣ, илмӣ, хоҷагидорӣ, ки ҳалли саривақтиро тақозо намуда, барои таъмини муназзами фаъолияти факултет мусоидат менамоянд, мавриди баррасӣ қарор дода шуда, вобаста ба онҳо қарорҳои дахлдор қабул карда мешаванд.

Шурои илмию методии факултет низ ҳамчун қисми таркибии сохтори факултет фаъолияти худро дар самти таъмини кафедраҳо ва тахассусҳои амалкунанда бо маводҳои методӣ ба монанди китобҳои дарсӣ, воситаҳо, дастурҳо ва барномаҳои таълимӣ, боло бардоштани масъулияти омӯзгорон ҷиҳати беҳдошти сифати таълим, бознигарӣ ва тасдиқи барномаҳои таълимӣ, барномаҳои корӣ, силлабусҳо, билетҳои имтиҳонӣ, саволномаҳои тестӣ, саволномаҳои санҷишӣ, матни лексияҳо роҳандозӣ намуда, дар маҷмӯъ ҷиҳати мунтазам такмил додани мазмуну мундариҷаи машғулиятҳои лексионӣ ва амалӣ чораҳои мушаххас меандешад.

Расми 1 -Сохтори идоракунии факултети иқтисод ва идора

Бо мақсади ҷалб ва баланд бардошатин савияи донишҳои илмӣ ва истеъдоди методӣ дар факултети иқтисод ва идора Шурои олимон ва муҳаққиқони ҷавон фаъолият менамояд. Шурои мазкур фаъолияти худро дар асоси Низомномаи намунавии Шурои олимони ҷавони муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29.06.2016с., №9/41 тасдиқ карда шудааст ва Низомномаи Шурои олимон ва муҳаққиқони ҷавони ДМТ, ки соли 2015 тасдиқ шудааст ба роҳ мемонад. Бештари омӯзгорони факултет ҷавон буда, аъзои Шурои олимон ва муҳаққиқони ҷавони факултет мебошанд.

Факултети иқтисод ва идораи дорои китобхонаи илмии равияи илмҳои иқтисодӣ мебошад. Китобхонаи илмии факултет бо тамоми адабиёти илмиву таълимии замонавӣ ва маҷаллаҳои илмиву рӯзномаҳои даврӣ таъмин буда аз 1 толори хониш бо 146 ҷойи нишаст, ҳуҷраи нигоҳдории китобҳо ва ҳуҷраи хизматрасонӣ иборат мебошад. Фонди китобҳои илмии китобхона то имрӯз ба 48000 адад мерасанд, ки бо дастгирии садорати факултетҳои иқтисодии донишгоҳ ҷамъоварӣ шуда, ҳамарӯза аз он 2000-2500 нафар донишҷӯёни факултеҳои иқтисодӣ, аз ҷумла факултети иқтисод ва идора ва дигар муассисаҳои таҳсилоти олии кишвар истифода менамоянд.. Ҳамзамон тарҳи нав ва замонавии китобхона имконият медиҳад, ки дар толори хониши китобхона конференсияҳо, мизҳои мудаввар, маҳфилҳои илмии донишҷӯён ва дигар ҳамоишҳои илмию ҷамъиятӣ гузаронида шаванд.

Дар назди кафедраҳои факултети иқтисод ва идораи ДМТ маҳфилҳои илмии донишҷӯён фаъолияти пайваста доранд, ки роҳбарии ҳар онро омӯзгори кафедраи менеҷмент ва маркетинг ба ӯҳда дорад. Дар назди кафедраҳои факултет 6-маҳфилҳои илмии донишҷуён фаъолият доранд, ки дар кори онҳо муҳимтарин масъалаҳои мубрами соҳаҳои идоракунӣ ва иқтисодиёти кишвар мавриди муҳокима ва баррасӣ қарор дода мешаванд.

Шурои занони факултети иқтисод ва идораи дар асоси Низомномаи бахши кор бо занон ва духтарони Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз 06.02.2009 ва нақшаи корӣ фаъолияти худро ба амал мебарорад. Фаъолияти Шурои занони факултети иқтисод ва идораи ба татбиқи сиёсати давлатӣ дар самти дастгирии занону бонувон ва тарбияи онҳо дар рӯҳияи худшиносӣ, меҳанпарастӣ, боло бурдани завқи зебоипарастӣ нигаронида шудааст. Иштироки фаъолонаи бонувони факултет дар баргузории муҳимтарин ҷашнвора, чорабиниҳои ҳаёти фарҳангӣ ва сиёсии кишвар аз самтҳои дигари афзалиятноки фаъолияти Шурои занони факултет ба ҳисоб меравад.

Фаъолияти сарпарастони гурӯҳҳои академӣ яке аз самтҳои асосии бахши таълиму тарбияи факултет ба ҳисоб меравад. Падидаи мазкур барои таъмини алоқаи устувор ва ҳамкориҳои судманди фаъолияти садорати факултет бо гурӯҳҳои академӣ ва донишҷуён василаи самаранок ба ҳисоб меравад. Дар замони муосир тарбия яке аз унсури калидии раванди таҳсилот маҳсуб меёбад. Аз ин рӯ, фаъолияти сарпарастони гурӯҳҳои академӣ ба он нигаронида шудааст, ки дар замири донишҷуён ҳисси баланди ватандустӣ ва риояи қоидаҳои донишҷуйи, эҳтиром ба устодон тарбия карда шавад. Ба ин хотир Шурои сарпарастон яке аз сохторҳои тарикбии факултети иқтисод ва идораи ДМТ ба ҳисоб рафта дар асоси нақшаи корӣ фаъолият менамояд.

Созмони ҷавонони факултети иқтисод ва идора яке аз воҳидҳои таркибии сохтори факултет маҳсуб ёфта, бо мақсади андешидани тадбирҳои мақсаднок дар самти татбиқи сиёсати ягонаи давлатии ҷавонон миёни донишҷӯён ва инчунин таъмини ҳуқуқ ва ҳимояи манфиатҳои онҳо равона гардидааст. Созмони ҷавонон фаъолияти худро тибқи қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ҷавонон ва сиёсати давлатии ҷавонон”, Консепсияи миллии ҷавонон, Барномаи миллии ҷавонон ва дастуру супоришҳои садорати факултет ба роҳ монда, баҳри риоя ва дар амал татбиқ намудани он тамоми чораҳои зарурирро меандашад. Созмони ҷавонон солҳои тӯлонӣ аст, ки баҳри тарғибу ташвиқ намудани масъалаҳои муҳимми роҷеъ ба

донишомӯзиву иштирок дар ҳаёти сиёсӣ, фарҳангӣ ва маънавии факултет миёни донишҷӯён чорандешӣ менамояд.

Бюрои иттифоқи касабаи устодон ва кормандони факултети иқтисод ва идораи Донишгоҳи миллии Точикистон дар асоси Конститутсияи Ҷумҳурии Точикистон, Қонуни Ҷумҳурии Точикистон «Дар бораи иттифоқҳои касаба», Оинномаи иттифоқи касабаи маориф ва илми Ҷумҳурии Точикистон, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқи байналмилалие, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, фаъолият менамояд. Ҳама устодон ва кормандони факултет аъзои иттифоқи касаба мебошанд. Бюрои иттифоқи касабаи факултет аз 5 нафар аъзо иборат мебошад.

Иттифоқи касабаи донишҷӯёни факултети иқтисод ва идора ҳамчун ниҳоди зертобеи бахши тарбияи факултет фаъолият менамояд. Фаъолияти ниҳоди мазкур дар қисмати муайян кардан ва барои расонидани кумакпулиҳо ба ятимону маъюбон равона гардидааст. Ҳама донишҷӯёни факултети иқтисод ва идораи аъзои иттифоқи касабаи донишҷӯён мебошанд.

Дар факултети иқтисод ва идора комиссияи бахши танзими анъана ва ҷашну маросимҳо таъсис дода шудааст ва фаъолияти он муташаккилона ҷараён дорад.

Факултети иқтисод ва идораи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дорои маҷаллаҳои илмии «Тоҷикистон: иқтисод ва идора» буда, ҳамзамон дар шабакаи умумиҷаҳонии Интернет тавассути сомонаи худ (www. http://fem.tnu.tj) аз ҳаёти таълимӣ, илмӣ, тарбиявӣ ва фарҳангии факултет мунтазам иттилоъ пешниҳод менамояд.

Бо дарназардошти саҳми муҳим доштани факултети иқтисод ва идора дар пешрафт ва таъмини гуногунрангии ҳаёти идоравию иқтисодии мамлакат, таҳкими пояҳои ташкилию иқтисодии фаъолияти хоҷагидории мамлакат ҳамзамон баланд бардоштани сатҳу сифати зиндагии аҳолӣ ва ҷорӣ кардани усулҳои фаъолияти инноватсионӣ зарурияти таҳия, коркард ва қабули асосҳои бунёдии рушди устувори факултети иқтисод ва идора ДМТ ҷой дорад.

II. ҲАДАФ, МАҚСАД ВА ВАЗИФАҲОИ ТАҲИЯИ БАРНОМА

Асосҳои бунёдии рушди факултети иқтисод ва идораи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки соли 1994 бо роҳи раъйпурсии умумихалқӣ қабул шудааст, сарчашма мегирад. Дар қонуни асосии кишвар муҳимтарин меъёрҳо аз қабили бунёди давлати иҷтимоӣ ва ҳуқуқбунёд, арзиши олӣ эътироф шудани инсон ва ҳуқуқу озодиҳои ӯ, дурнамои инкишофи низоми иҷтимоӣ-иқтисодӣ, сиёсӣ ва ҳуқуқӣ, институтҳои алоҳидаи ҳокимияти давлатӣ ва ҷомеаи шаҳрвандӣ мустаҳкам шудаанд.

Барномаи рушди факултети иқтисод ва идораи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар асоси Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои байналмилалии эътирофнамудаи Тоҷикистон, қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» (22.07.2013, №1004), «Дар бораи фаъолияти илмӣ ва сиёсати давлатӣ оид ба илму техника» (18.03.2015, №1197), «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ» (19.05.2009, №531), «Дар бораи тайёр намудани мутахассисон боназардошти талаботи бозори меҳнат» (01.08.2012, №895), «Дар бораи масъулияи падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» (02.08.2011, №762), инчунин Консепсияи сиёсати ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Консепсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон,Стратегия миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2030, Барномаи омода намудани кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Оинномаи Донишгоҳи миллии Точикистон, Стратегияи рушди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, Низомномаи тайёр кардани кадрҳои илмӣ ва илмию педагогӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Низомномаи қабули санҷишу имтиҳонҳо дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дигар санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқии танзимкунандаи соҳаи маориф ва таҳсилоти олии касбӣ таҳия карда шудааст.

Ба даст овардани соҳибихтиёрии давлатӣ ва қабули Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар маҷмӯъ ба пайдо шудани шаклҳои нави хоҷагидорӣ, сохтори тағйирёфтаи идоракунӣ ва ислоҳоти мунтазами соҳаҳои хоҷагии халқи мамлакат асос ёфтаанд, мусоидат намуд. Ҳамзамон омилҳои мазкур боиси ба вуҷуд омадани самтҳои нави илмӣ-таҳқиқотӣ ва фанҳои нави таълимӣ гардиданд.

Дар шароити муосир бо дарназардошти падидаҳои ноаёни таъсири мусбидошта, тағйиротҳои ғайричашмдошти бозорҳои ҷаҳонӣ, дигаргуншавии шаклҳо ва механизмҳои бозории муносибатҳои иқтисодӣ ва инчунин рушди босуръати технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ ва дар заминаи онҳо муҳим гардидани тағйирдиҳии маҷрои тадрису таълимот ба самти иқтисодиёти рақамӣ, саноатикунонии иқтисодиёту гузариш ба иқтисодиёти сабз, ки дар маҷмӯъ муосидаткунандаи татбиқи ҳамаи чаҳор ҳадафҳои Стратегияи миллии Рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 мебошад, зарурияти анҷом додани корҳои арзишманд ва бунёдии илмӣ-таҳқиқотиро руйи кор меорад.

Дар ҳоли ҳозир талабот дар самти омода намудани кадрҳои баландихтисоси соҳаи ҳуқуқ ва рақобатпазири бозори меҳнат, дорои донишҳои баланди назариявӣ, малакаи касбӣ, сатҳи баланди шуури ҳуқуқӣ ва дар руҳияи ғояҳои адолат, накукорӣ, ростӣ тарбияёфта беш аз ҳар вақти дигар эҳсос мегардад.

Ҳамаи омилҳо нисбат ба касби иқтисодчӣ-менеҷер талаботҳои навро пешниҳод менамоянд. Аз сатҳ ва сифати таҳсилоти донишҷӯёну магистрантҳо аз бисёр ҷиҳат омода намудани иқтисоддонони лаёқатманд, ки фаъолияти онҳо ба тамоми соҳаҳои иқтисодиёти мамлакат ва берун аз он нигаронида мешаванд, вобастагӣ дорад. Дар шароити ҷаҳонишавии муносибатҳои иқтисодӣ ва ҳамзамон давра ба давра афзоиш ёфтани ҳаҷму меъёрҳои талабот оид ба иқтисодчӣ-менеҷероне, ки дар соҳаи иқтисодиёти миллӣ, аз ҷумла иқтисодиёти соҳаҳои саноат кишоварзӣ, менҷмент, маркетинг, идоракунии давлатӣ ва идоракунии захираҳои инсонӣ, ки фаъолияти илмӣ-омӯзгорию истеҳсолӣ анҷом медиҳанд, нисбатан меафзояд.

Иқтисодчӣ-менеҷерони касбӣ ҳамчун татбиқгари сиёсати иқтисодию иҷтимоӣ, заминаҳои ташкилию иқтисодии рушди стратегии мамлакатро тарҳрезӣ намуда, мебояд ба тақвиятбахшии омодасозии мутахасссони касбии ҷавобгӯ ба меъёрҳои рақобатпазирии бозори ҷаҳонӣ ва ҳамзамон устуворгардони иқтисодиёти Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ мусоидат намуда, ҳамзамон дар татбиқи вазифа ва ҳадафҳои калидии «Стратегияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои то давраи соли 2030» саҳмгузорӣ карда, дар таъмини рушди устувори иқтисодӣ ва ба ҳамин васила дар таъмин намудани сатҳи баланди зиндагии аҳолии мамлакат заминаҳои устувор мегузорад.

Дар шароити ҳозираи рушди иқтисодӣ-иҷтимоӣ бо назардошти омилҳои гуногун зарурияти омода намудани иқтисодчӣ-менеҷерҳои касбии насли муосир, ки ҳаматарафа аз донишҳои иқтисодию идоракунӣ бархурдор буда, дар рӯҳияи ватандӯстӣ, хештаншиносӣ, арҷгузорӣ ба муқаддасоти миллӣ, пос доштани арзишу суннатҳои миллӣ, ҳифзи манфиатҳои давлат, гиромидошти тамомияти арзӣ ва якпорчагии Тоҷикистон тарбия ёфтаанд, ба миён меояд.

Вобаста ба чолишҳои иқтисоди бозорӣ ва ҳамзамон афзоиш ёфтани талаботи аҳолӣ ба ҳама гуна эҳтиёҷоти ҳаёти арзанда, иқтисодчӣ-менеҷери касбӣ бояд вазифаю рисолати асосии худро дар самти таъмини талаботи бозори меҳнат бо кадрҳои рақобатпазир пурра ва бо масъулияти баланд иҷро карда тавонад.

Масъалаи боло бурдани сифати таълим дар муассисаҳои таҳсилоти олии кишвар, омода намудани муттахассисони болаёқат ва рақобатпазири бозори меҳнат, боло бурдани сатҳи саводнокии донишҷӯёну магистрон, тарбияи донишҷӯёну магистрон дар рӯҳияи меҳанпарастӣ ва арҷгузории арзишҳои миллӣ дар маркази таваҷҷуҳи ҳамешагии роҳбарияти давлату Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд. Асосогузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар аксар вохуриҳову баромадҳои хеш зимни

мулоқот бо намояндагони қишрҳои гуногуни ҷомеа ва намояндагони ҳокимияти давлатӣ ва идоракунии давлатӣ дар хусуси тарбияи кадрҳои миллии баландихтисос ва ҷавобгӯ ба стандартҳои байналмилалӣ масъалагузорӣ намуда, ба масъулин ҷиҳати иҷрои ин вазифаҳо дастур ва супоришҳои мушаххас медиҳад. Аз ҷумла, рӯзи 17-уми августи соли 2020 Пешвои муаззами миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар суханронии худ дар Рӯзи дониш чунин таъкид намуда буданд: “... Ҳоло дар баробари ин масъала, ҷустуҷӯ ва дарёфти роҳу усулҳои пешқадаму муосири таълим, мустаҳкам намудан ва ба меъёрҳои байналмилалӣ ҷавобгӯ гардонидани пояҳои моддиву техникии муассисаҳои таълимиву илмӣ, васеъ ҷорӣ кардани технологияҳои иттилоотиву коммуникатсионӣ, ба роҳ мондани ихтисосҳои нави ба талаботи иқтисоди миллӣ ҷавобгӯй ва воридшавӣ ба фазои ягонаи таҳсилот дар маркази таваҷҷуҳи таҳсилоти олии касбии кишварамон қарор дорад”.

Аз ин рӯ, факултети иқтисод ва идораи ДМТ бо дарназардошти омилҳои дар боло зикршуда таҳия ва қабули Барномаи рушди факултет ҷиҳати ба миён овардани таҳаввулотҳои ҷиддӣ дар ҳаёти таълимӣ, илмӣ-таҳқиқотӣ ва тарбиявӣ барои солҳои 2021-2025 ба мақсад мувофиқ меҳисобад.

Ин иқдом дар маҷмӯъ барои баланд бардоштани сатҳ ва сифати таълим, масъулияти омӯзгорон дар таълим ва тарбияи донишҷӯёну магистрон, боло бурдани касбияти омӯзгорони ҷавон, боло бурдани саводнокии донишҷӯёну магистрон, тарбияи онҳо дар рӯҳияи меҳанпарастӣ, дарк ва ҳифзи манфиатҳои миллӣ нигаронида шудааст.

Барномаи рушди факултети иқтисод ва идора ҳуҷҷати барномавии илман асосноке ба ҳисоб меравад, ки дар худ нақшаи дурнамо, мақсад, самтҳои афзалиятноки инкишофи соҳаҳои мухталифи иқтисодиёти миллӣ, омилҳои баланд бардоштани сатҳу сифати таълим, ҷорӣ намудани усулҳои фаъол ва инноватсионӣ, технологияи иттилоотию иртиботии муосир дар раванди таълим ва тарбияро фаро мегирад.

Ҳадафҳои асосии барнома инҳоянд:

- таҳияи ва чораҷӯи намудани тадбирҳои мақсаднок ва амалисозии чорабиниҳои заминавӣ ҷиҳати нигоҳ доштани нуфузу эътибори факултети иқтисод ва идора дар масъалаҳои таёр намудани кадрҳои болаёқати рақобатпазири бозорҳои муосир ва табдил додани факултет ба маркази асосии омодасозии кадрҳои илмӣ, маркази хизматрасониҳои илмӣ ва таълимӣ мутобиқ ба шароитҳои муассири бозор;
- андешидани тадбирҳои мушаххас баҳри таъмини бозори дохилии меҳнат бо кадрҳои болаёқат, донишманд ва рақобатпазир;
- таъмини иштироки фаъолонаи устодони факултет дар самти таҳия ва муҳокимаи муҳимтарин стратегияҳо, консепсияҳо ва барномаҳои рушди иҷтимоӣ-иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дурнамои зандик ва дур;
- чораҷӯи барои тақвияту густариши ҳамкориҳо ва ҳамгироии мақомотҳои гуногунсатҳи ҳокимияти давлатӣ, соҳаҳои истеҳсолот ва ба ҳамин васила вусъат додани робитаи маркази илмӣ ва истеҳсолот;
- боло бурдани нақши кафедраҳои амалкунандаи факултет дар самти истифодаи усулҳои нави фаъол ва инноватсионӣ дар раванди таълим, боло бурдани сатҳу сифати донишандӯзии донишҷӯёну магистрон;
- дар асоси дастовардҳои навтарини илм, техника, технология ва фарҳанг такмил додани дониши омӯзгорон;
- анҷом додани корҳои арзишманди илмӣ дар иртибот ба самтҳои афзалиятноки корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ;
- истифодаи самараноки натиҷаҳои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ дар раванди таълим ва истеҳсолот;
- мусоидат ба масъалаи ба роҳ мондани бозомӯзӣ ва такмили ихтисоси устодони факултет дар марказҳои бонуфузи илмӣ-таълимии ватанӣ ва хориҷӣ;
- тарбияи донишҷӯёну магистрон дар рӯҳияи худшиносии миллӣ, ифтихори ватандорӣ, қадр намудани шаъну шарафи шаҳрвандӣ;

- ба роҳ мондани таҳқиқотҳои самараноки илмӣ дар самти ҳифз ва пос доштани арзишҳои миллӣ, ахлоқӣ, фарҳангӣ, илмӣ ва анъанаҳои кишвар;

- вусъат додани корҳои тарбиявӣ;

- қонеъ гардонидани талаботи шахс ба инкишофи зеҳнӣ, фарҳангӣ ва арзишҳои маънавӣ бо роҳи дарёфти таҳсилоти олии касбӣ ва ё таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ;

- таъмини шароити мусоид барои таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ ва омӯзгории донишҷӯёну магистрантҳо;

- баланд бардоштани сатҳи гузаштани дарсҳои лексионӣ ва амалӣ (аудио ва видео, фоиславӣ ва ғ.);

- фаъолгардонии саҳми устодони ҷавон дар ҷараёни таълим, корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва тарбиявӣ;

- фароҳам овардани шароити мусоид барои дарёфти грантҳо, бурсияҳо ва дигар сарчашмаҳои иловагии молиявӣ ҷиҳати омода кардани кадрҳои илмию омӯзгорӣ, муҷаҳҳаз гардонидани раванди таълим бо технологияи иттилоотию коммуникатсионӣ;

- таъмини ҳуқуқ ва манфиатҳои иҷтимоии устодон, донишҷӯёну магистрон, унвонҷуён ва докторантҳо;

- ҳавасмандгардонии меҳнати самаранок;

- таъмини робитаи устувор бо таълимгирандагон ва падару модари онҳо (шахсони онҳоро ивазкунанда).

Мақсади асосии таҳия ва қабули Барномаро таъмин намудани таҳсилоти иқтисод ва идораи замонавии мувофиқ ба стандартҳои байналмилалӣ ва талаботҳои рушди Тоҷикистон - ҳамчун қисми ҷудонопазири хоҷагии ҷаҳонӣ, ҷомеаи ҷаҳонӣ ва узви комилҳуқуқи муносибатҳои байналмилалӣ, ташкил менамояд. Ҳамзамон таъсис намудани низоми устувори рушди инноватсионии факултети иқтисод ва идора баҳри амалӣ намудани имконияти илмӣ-таълимии факултет дар самти таъмини мутахассисон ва кадрҳои илмӣ дар Тоҷикистон дар назар дошта мешавад.

Баҳри амалӣ гардидани ин мақсадҳо иҷро намудани вазифаҳои зерин ногузир аст:

- нигоҳ доштани нуфуз ва мавқеи факултет ба ҳайси маркази асосии илмӣ-таҳқиотӣ ва мактаби омодасозии иқтисодчӣ-менеҷерони касбии рақобатпазири бозори меҳнат;

- ба вуҷуд овардани низоми самарабахши кор дар бахши таълим ва тарбияи донишҷӯёну магистрон;

- таҳким бахшидани нерӯи ақлонии факултет дар коркарди масоилҳои афзалиятнок ва муҳими илмӣ, ки аз тарафи Шурои олимон ва Раёсати донишгоҳ муайян карда мешавад;

- татбиқ намудани натиҷаҳои таҳқиқотҳои илмии анҷомдода дар ҷараёни таълим;

- коркарди механизми истифодаи таклифу пешниҳодҳои илми иқтисодию идоракунӣ дар самти рушди ҳаёти иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва мадании кишвар;

- тақвият бахшидан ба ҳамкорӣ ва равобити байналмилалӣ;

- коркарди баромадани низоми шаффоф ва натиҷабахши баҳогузории меҳнати ҳайати устодону кормандони факултет бо мақсади беҳтар намудани музди маош ва таъмини кафолатҳои иҷтимоии онҳо;

- такмил бахшидан ба базаи моддӣ-техникӣ, таълимӣ-методӣ ва илмӣ-таҳқиқотӣ бо мақсади таъмини ҳалли вазифаҳои афзалиятноки факултет, мувофиқ намудани он бо талаботҳои замони муосир;

- ба вуҷуд овардани фазои мусоид ва солими корӣ миёни коллективи устодону кормандони факултет;

- ба вуҷуд овардани фазои эътимоду боварӣ, ҳурмату эҳтироми ҳамдигарӣ, таҳким бахшидан ба ғояҳои некхоҳӣ ва накӯкорӣ, масъулияту дастгирии ҳамдигар.

III. БАХШИ ТАЪЛИМ

Бахши таълим қисмати муҳим ва афзалиятноки Барномаи рушди факултети иқтисод ва идора ба ҳисоб рафта, бо назардошти самтҳои асосии рушди муассисаҳои таҳсилоти олии кишвар, аз ҷумла таҳқиқ намудани самтҳои афзалиятноки илм дар шароити муосир, ҳамбастагии илм ва амалия, моҳияти илмӣ доштани раванди таълим, ворид намудани шаклҳо, усулҳо ва технологияи муосир дар раванди таълим, баланд бардоштани масъулияти устодон дар раванди таълим ва дараҷаи донишандӯзии донишҷӯёну магистрон, алоқамандии таълим ва тарбия, беҳтар намудани шароити иҷтимоии устодону донишҷӯёну магистрон, рушди истеъдод ва қобилияти донишҷӯ, баланд бардоштани нуфузи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон мутобиқ ба талаботҳои муқарраршуда, таҳия шудааст.

Дар чаҳорчӯбаи самти ишорашуда мақсади Барномаи рушди факултети иқтисод ва идораро боло бурдани сатҳи донишандӯзӣ ва таълим, ислоҳот ва такмил додани ҷараёни таълиму тадрис, омода намудани иқтисодчӣ-менеҷери сатҳи баланди касбидошта ва рақобатпазири бозори меҳнат, ки аз донишҳои мукаммали техникию технологии муосир бархурдоранд, ташкил медиҳад.

Баҳри ноил шудан ба ҳадафҳои муайянгардида, омӯзгорони факултетро ҳамчун субъектони асосии амалисозандаи Барномаи мазкур лозим аст, ки дар самти баланд бардоштани сифати таълим ва тадрис як қатор корҳоро анҷом диҳанд, зеро, то замоне ки устод мақсад ва натиҷаи фаъолияти худро маҳз дар самти боло бурдани дониш ва маънавиёти касбии донишҷӯ дарк насозад ва ба он ҷидду ҷаҳд накунад, натиҷабахшии фаъолияти омӯзгории ӯ назаррас намегардад. Донишҷӯёну магистрон бояд эҳсос намоянд, ки устодони онҳо дар воқеъ азму ният ва хоҳиши босавод кардани онҳоро доранд. Аз ин рӯ, ҳайати устодону кормандони факултетро лозим меояд, ки баҳри анҷом додани корҳои зерин сафарбар шаванд:

1. Дар самти таъмини сатҳи баланди сифати таълим, устувор намудани мавқеи факултети иқтисод ва идораи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар бозори хизматрасонии таълимӣ ва илмии Тоҷикистон ва байналмилалӣ, иҷро намудани вазифаҳои зерин талаб карда мешавад:

- то оғози соли таҳсил омода намудани матни лексияҳо бо фарогирии мавзӯъҳои мубрами соҳаҳои иқтисодиёт ва самти тахассусии кафедра, саволномаҳои фаннӣ, саволномаҳои тестӣ, слайдҳо, дарсҳои аудио ва видеосабтӣ, нақшаҳо ва дастрас намудани нусхаи электронӣ ва ё чопии онҳо дар тамоми зинаҳои таҳсилот;
- баҳри таъмин намудани раванди таълим таҳия ва кор карда баромадани корҳои илмӣ, таълимӣ ва методии босифат;
- ворид намудани усулҳои фаъол ва технологияи муосир дар раванди таълим;
- таъмини иттилоотии таълимӣ;
- омода кардани китобҳои дарсӣ, воситаҳои таълимӣ ва дигар маводи таълимӣ оид ба тамоми фанҳои дар нақшаи таълимии ихтисосҳои амалкунандаи факултет пешбинишуда;
- пайваста омӯхтан ва истифодаи усулҳои умумэътирофшудаи таълим;
- ташкили онлайн лексияҳо бо иштироки устодони эътирофшудаи муассисаҳои бонуфузи таълимии хориҷи кишвар;
- омода намудани видео-дарсҳои таълимӣ ва таҷрибавӣ бо иштироки омӯзгорон ва донишҷӯёну магистрони факултет, бахусус таълимоти фосилавии касбӣ;
- истифодаи босамари унсурҳои миллӣ ва байналмилалӣ дар раванди таълим;
- андешидани тадбирҳо дар самти риояи қатъии интизоми меҳнат дар раванди таълим аз ҷониби омӯзгорон;
- андешидани тадбирҳо ҷиҳати комилан аз байн бурдани дарсшиканӣ;
- пешгирӣ ва роҳ надодан ба ҳама гуна омилҳои худсарона даст доштан ба ивази беасос ва бемавриди дарсҳо;
- андешидани тадбирҳо бобати ташкили гуруҳҳои русӣ ва англисӣ дар зинаи магистратура;

2. Ташкил, муҷаҳҳаз сохтан ва мақсаднок истифода намудани синфхонаҳои нав дар раванди таълим

- омода кардан ва муҷаҳҳаз сохтани толори таълимии мубоҳисавӣ, семинарӣ, таҷрибавию конструкторӣ ва лоиҳасозӣ бо воситаҳои технологияи муосир;

- ташкили синфхонаи лингафонӣ ва дигар синфхонаҳои таълимии ихтисосӣ;

- муҷаҳҳаз сохтани синфхонаҳои таълимӣ ба воситаҳои техникии муосир (компютер, микрофон, видеопроектор, тахтаҳои электронӣ, тахтаи ҳушманд (СМАРТ-доска) ва ғайра);

- таъсиси Маркази илмӣ-методӣ барои таҳия ва назорати корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва воситаҳои таълимӣ ба забони тоҷикӣ ва дар заминаи он таҳия ва нашри вожаномаҳои иқтисодии соҳавӣ;

- муҷаҳҳаз намудани лабораторияи мубоҳисавӣ бо техникаҳои муосири иттилоотӣ-коммуникатсионӣ;

- ташкил намудани китобхонаи электронӣ ва робитаи электронӣ бо донишҷӯёну магистрантҳо ва инчунин бо волидайни онҳо;

3. Ворид намудани технологияи нави таълимии ҷавобгӯ ба талаботи стандарти байналмилалии сифати таълим.

- тақвият бахшидан ба низоми омода намудани мутахассисони сатҳи байналмилалӣ дар асоси барномаҳои фардии таълимӣ ва фарогирии доираи васеи донишҷӯёну магистрон;

- бо истифода аз усулҳои фаъоли омӯзиш баланд намудани ҳиссаи азхудкунии фанҳои таълимӣ аз ҷониби донишҷӯёну магистрон;

- риояи меъёрҳои баҳогузорӣ ба дониши донишҷӯёну магистрон дар раванди дарс;

- тақвият бахшидан ба истифодаи воситаҳои иттилоотию коммуникатсионӣ дар раванди дарсҳои лексионӣ ва амалӣ;

- таҳия ва чоп намудани воситаҳои нави таълимию методӣ барои амалӣ намудани барномаҳои таълимӣ.

- бознигарӣ ва аз нав таҳия намудани нақшаҳои таълимӣ тамоми зинаҳои таҳсилот;

- пешбинӣ намудани таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ дар нақшаҳои таълимии тамоми зинаҳои тахилот;

- ҷори намудани хатти бесими озод ва ройгони интернет барои омӯзгорон ва донишҷуён;

Баҳри мукаммал гардонидани ҷараёни таълим дар доираи модели таълимии бефосилаи касбӣ вобаста ба самти афзалиятноки рушди фаъолияти илмию таҳқиқотӣ ва инноватсионии факултети иқтисод ва идора:

1. Таъсис додани самтҳои нави омодасозии кадрҳо ва тайёр намудани барномаҳои таълимии аҳамияти баргузории визуалидоштаи дарсҳо, ки ба талабот ва самти рушди афзалиятноки Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Тоҷикистон равона гардидаанд;

2. Такмил ва ташаккули зинаи таҳсилоти магистратура дар факултет;

3. Ташкили бозомӯзии мутахассисон дар соҳаҳои нав вобаста ба талаботи замон;

4. Бо дарназардошти инкишофи муносибатҳои ҷамъиятӣ, талаботи бозори меҳнат ва зарурияти омода намудани кадрҳои иқтисодчӣ-менеҷерҳо дар соҳаҳои калидии иқтисодиёт ва таъсиси ихтисосҳои нави таълимӣ;

5. Бо назардошти талаботи муосири рушди ҳаёти иқтисодии кишвар пешбинӣ намудани таъсиси марказҳои алоҳида дар назди факултети иқтисод ва идораи ДМТ аз қабили: маркази омӯзиш ва таҳлили вазъи иқтисодиёти миллӣ (банақшагирӣ ваояндабинӣ) бо истифода аз индикаторҳои асосӣ, маркази таълимии соҳибкорон ва маъмуриятчиёни креативӣ, иттиҳодияи хурди факултетии менеҷер ва маркетлогҳо дар масири қабули қарорҳои идоракунӣ ва таҳқиқу таҳияи хизматҳои маркетингӣ, ҷамъияти (гурӯҳи) саноатчиён-инноваторҳои касбӣ ва ғайраҳо.

6. Роҳандозӣ намудан ва амалӣ сохтани барномаҳои таълимӣ дар ҳамкорӣ бо иттиҳодияҳои касбӣ ва корфармоён;

7. Ташкили иттиҳодияи ҷамъиятии иқтисодчӣ-менеҷерҳо;

9. Мусоидат намудан ба боло бурдани фарҳанги хоҷагидорию идоракунии аҳолии Тоҷикистон тавассути ҷалб намудани омӯгорону донишҷӯён ба баромадҳои оммавӣ, ташвиқоту тарғиботи замонавӣ, шарҳу тавзеҳи қонунгузорӣ тавассути ВАО;

10. Дар иртибот ба талаботҳои тағйирёбандаи бозори меҳнат, инчунин бо мақсади таъмини рақобатпазири факултет дар сатҳи дохилӣ ва байналмилалӣ андешидани чораҳои мақсаднок баҳри густариши маҳорати созгории донишҷӯёну магистрон ва устодон.

11. Ташкил ва баргузор намудани озмунҳои «Кафедраи сол», «Омӯзгори беҳтарини факултет», «Донишҷуи сол» ва «Беҳтарин дастовардҳои фаннӣ байни устодон, магистрантҳо ва донишҷӯён»-и факултети иқтисод ва идора;

Дар раванди боло бурдани сифати таълим ва сатҳи донишандӯзии донишҷӯёну магистрон истифода намудани усулҳои нави таълим мувофиқи мақсад мебошад. Ин усулҳо барои омода намудани иқтисодчӣ-менеҷерҳо дар иртибот ба талабот ва дархости бозори имрӯза кӯмак менамоянд. Мақсад аз истифодаи навгониҳо ин таҷдиди раванди таълим ҷиҳати омода намудани иқтисодчӣ-менеҷерҳои дорои донишҳои сатҳи баланди назариявӣ ва илмӣ, рақобатпазирии онҳо дар бозори меҳнат, муоширати баланди касбӣ, маҳсуб мeёбад.

Усулҳои нави таълим бо назардошти ҷараён ва тамоюли рушди раванди таълим, аз қабили пайваста таҷдиди назар намудани маводҳои таълимӣ, мазмун ва мундариҷаи фанҳои тадрисшаванда, ворид намудани фанҳои нави таълимӣ, тавъам намудани таълим ва тарбия, алоқаи ногусастании таълим ва шахсият, дар як замон ба роҳ мондани таълим ва ташаккули шахсият, ташаккули донишҳои иқтисодӣ ва арзишҳои ахлоқӣ ворид карда мешавад.

Ворид намудани усулҳои замонавии таълим амалӣ намудани чунин чораҳоро тақозо менамояд:

- мунтазам ташкил ва гузаронидани дарсҳои кушод аз ҷониби устодони пешбар ва собиқадори факултет баҳри намоиш додан ва омӯзонидани устодони ҷавон бо усулҳои беҳтарини таълим ва тахассус;
- ба роҳ мондани низоми роҳнамоӣ ва додани машварат аз ҷониби профессорон ва олимони барҷастаи факултет ба омӯзгорони ҷавон дар самти ба нақшагирии машғулиятҳои дарсӣ, истифодаи усулҳои таълим, интихоб ва татбиқи технологияҳои муосир;
- мунтазам ташкил намудани ҷараёни иштироки мудирони кафедраҳо ва устодони собиқадор дар машғулиятҳои лексионӣ ва амалии омӯзгорони ҷавон, аз ҷумла ташкил намудани воридшавӣ ба дарсҳо дар доираи байни кафедраҳои ҳамҷавор;
- даъват намудани олимони маъруфи донишгоҳҳо ва муассисаҳои илмӣ, кормандони амалия барои гузаронидани машғулияти лексионӣ ва амалӣ марбут ба масъалаҳои мубрами тахассусҳо, инчунин марбут ба масъалаҳои истифодаи усулҳои таълиму тадрис, равоншиносӣ, фарҳанг ва санъати сухан, ахлоқи касбӣ ва ғайра;
- пайваста такмил додани усулҳои замонавии омӯзиши раванди таълим;
- дар раванди таълим ворид намудани усулҳои интерактивии омӯзиш: тренингҳо, бозиҳо, усули Суқрот, формулаи МАМН (мавқеъ, асосноккунӣ, мисоловарӣ, натиҷа), ҳуҷуми ақлӣ, манбаи қарорҳо, кор бо гурӯҳҳои хурд, ҳалли масъала, пурсиши муттақобила ва ғ.
- истифодаи самараноки усулҳои маъмул ва интерактивии таълим;
- Таҷдиди низоми омода намудани иқтисодчӣ-менеҷерҳои касбӣ бо роҳи мақсаднок баргузор намудани машғулиятҳои назариявӣ ва амалӣ, истифодаи шаклу усулҳои иловагӣ ва инфиродии боло бурдани сатҳу сифати таълим (дарсҳои факултативӣ, маҳфилҳои донишҷӯёну магистрон ва ғ.);

- таъсиси низоми кор бо донишҷӯёну магистрони соҳибистеъдод тавассути ташкил намудани чорабиниҳо, озмунҳо, гурӯҳҳои омӯзиши фарохтари барномаҳои таълимӣ ва ҳавасманд намудани донишҷӯёну магистрони соҳибистеъдод барои кор аз рӯи тахассус пас аз хатми донишгоҳ, ҷалб намудани онҳо дар корҳои илмӣ;

- вусъат бахшидан ба низоми омӯзиши забонҳои хориҷӣ, васеъ намудани амалияи истифодаи забони хориҷӣ аз ҷониби донишҷӯёну магистрон, махсусан дар самти татбиқи меъёр ва принсипҳои иқтисодиёти бозорӣ;

- бозомӯзӣ ва такмили ихтисоси ҳайати устодону кормандон дар самти усули истифодаи технологияи муосир ва воситаҳои муосири иттилоотӣ-коммуникатсионии раванди таълим;

- ташкил намудани семинарҳо, мизҳои мудаввар ва конфаронсҳо марбут ба истифодаи усулҳои муосири таълим;

- ба роҳ мондани мониторинги доимии сифати таълим тавассути низоми ягонаи рейтинги давомот, ташкил намудани амалияи гузаронидани имтиҳонҳои мустақил, назорати сифати таълим тавассути гузаронидани пурсишномаҳо (анкета):

- ворид намудани воситаҳои иттилоотӣ-иртиботии таълим, ҷадвали дарсҳои электронӣ, низоми китобхонаи электронӣ, дар шабакаи Интернет ҷойгир намудани рисолаҳои дипломӣ, магистрӣ, номзадӣ ва докторӣ, нашрияҳои электронӣ ва ғ.

- пайваста ба роҳ мондани мутолиаи маводи нави илмӣ, таълимӣ, методӣ, рӯзнома, маҷалла, китобҳои бадеӣ, оммавӣ, илмӣ ва назариявӣ аз ҷониби омӯзгорону донишҷӯёну магистрон;

- мусоидат ба инкишофи маҳорат ва малакаи хаттӣ ва нутқи шифоҳии омӯзгорон ва донишҷӯёну магистрон;

IV. БАХШИ ИЛМ

Таҳияи ва татбиқи корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва ҳамзамон ҷорӣ намудани натиҷаҳои он дар истеҳсолот яке аз самтҳои афзалиятноки рушди фаъолияти факултети иқтисод ва идора маҳсуб меёбад.

Корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ дар кафедраҳои тахассусии факултет бо назардошти самти тахассусии кафедра ва муҳиммияти масъалаи таҳқиқшаванда таҳия гардида, рӯзмарра будани онҳо дар шароити такмилу тақвиятёбии муносибатҳои иқтисоди бозорӣ анҷом дода мешаванд, ки дар нақшаи илмӣ-таҳқиқотии ҳар як кафедра вобаста ба самт, масоил ва мавзӯъи муайян дар фаслҳои муайян тасдиқу таҳқиқ карда мешавад.

Ба ҳайси вазифаҳои асосии факултети иқтисод ва идора дар самти корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ инҳо ба шумор мераванд:

- мутобиқ намудани фаъолияти илмии устодон ва донишҷӯёну магистрон ба талаботи илмии замони муосир;

- фароҳам овардани шароити мусоид баҳри анҷом додани корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ;

- дар мувофиқа бо Раёсати Донишгоҳ андешидани тадбирҳо ҷиҳати дастгирии иловагии молиявии устодон барои эҷод намудани асарҳои илмӣ ва таълимӣ;

- баланд бардоштани самаранокии донишҳои илмӣ;

- густариши ҳамкориҳои байналмилалӣ дар соҳаи илм;

- ташкил ва анҷом додани тадқиқоти илмии бунёдӣ (заминавӣ);

- боло бурдани дараҷаи камолоти илмӣ-омӯзгории ҳайати устодони факултет;

- тақвият додани одоби илмӣ;

- баланд бардоштани сатҳи донишафзунии асарҳои илмӣ;

- дуруст ба роҳ мондани қабули магистрон, унвонҷӯён ва докторони фалсафа Ph.D;

- таъсиси пойгоҳи электронии рисолаҳои илмӣ (диссертатсияҳо);

Ба сифати самтҳои афзалиятноки рушди илм дар факултети иқтисод ва идора баромад мекунанд:

1. Боло бурдани сатҳи касбии ҳайати устодони факултет.

Ҳамчун шаклҳои бартаридошта дар боло бурдани сатҳи касбӣ баромад мекунанд:

- бозомӯзӣ ва такмили таҷрибаомӯзии назариявӣ ва амалии устодони факултет дар муассисаҳои илмӣ-таълимии бонуфузи ватанӣ ва хориҷӣ;

- омӯзиши амалияи ташкилоту муассисаҳо, корхонаҳои истеҳсолӣ ва ғайриистеҳсолӣ, соҳаи хизматрасониҳои давлатӣ ва бахши хусусӣ, мақомотҳои иҷроияи ҳокимияти давлатӣ ва зерсохторҳои иқтисодиёти миллии мамлакат;

- андешидани чораҳо оид ба такмили минбаъдаи китобхонаи илмии факултет ва таъмин намудани он бо адабиёти навини илмии олимони ватанӣ ва хориҷӣ, нашрияҳои расмии мақомотҳои давлатию соҳавӣ, рӯзномаҳо ва дигар маҷаллаҳои бонуфузи илмӣ-назариявии соҳавӣ;

2. Боло бурдани нерӯи илмии кафедраҳои тахассусии факултети иқтисод ва идораи ДМТ.

- андешидани чораҳо баҳри саривақт омода ва дифоъ намудани рисолаҳо барои дарёфти унвони илмии доктор ва номзади илми иқтисодӣ. Ба мақсад мувофиқ аст, ки таваҷҷуҳ ба омода намудани кадрҳои дараҷаи илмидошта дар риштаҳое, ки дар Тоҷикистон нодиранд, нигаронида шавад;

- иҷрои самараноки нақшаи корҳои илмӣ-таҳқиқотии кафедраҳои факултет барои солҳои 2021-2025 бо назардошти дастовардҳои навини илми муосир ва талаботи рӯзафзуни ҷомеа;

- ташаккул, инкишоф ва ҳавасмандагардонии мактабҳои илмии кафедраҳои тахассусии факултет. Дар ин самт тақвият бахшидан ба фаъолияти устодони факултет дар самти ширкат ва маърӯза намудан дар конфронсҳои илмӣ-амалӣ ва илмӣ-назариявии сатҳи ҷумҳуриявӣ ва байналмилалидошта. Дар сурати ширкат намудан дар чорабиниҳои илмӣ дар хориҷи кишвар устодони факултетро лозим аст, то мувофиқ будани мавзӯи чорабиниро бо мавзӯи таҳқиқоти илмии худ ва ё самти илмии рағбатдошта ба инобат гиранд;

- дар доираи самтҳои афзалиятноки корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ба нақша гирифтан ва баргузор намудани Форуми байналмиллаии иқтисодчиён, конфаронсҳои илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ, мизҳои мудаввар, семинарҳо, интернет-конфронсҳо, конфронсҳои фосилавӣ бо дигар муассисаҳои илмӣ ва таълимии ватанӣ ва хориҷӣ;

- ташкили ҳамоишҳои илмӣ ба хотири гиромидошти устодони варзида, чеҳраҳои шинохта ва маъруфи ҷомеаи ҳуқуқшиносон;

- таъмини иштироки фаъолонаи устодон дар кори Шуроҳои диссертатсионӣ ва баромад намудан ба ҳайси муқарризи расмии рисолаҳо;

- ташкил ва ба роҳ монани ҷаласаҳои кафедраҳои марбута, ҷаласаҳои муштараки кафедраҳои ҳамҷавор мавриди муҳокимаи рисолаҳои илмӣ;

- тақвият бахшидан ба кори семинари илмӣ-назариявии муҳаққиқони ҷавони факултет;

- афзун гардонидани самаранокии корҳои илмӣ-таҳқиқотии устодону кормандони факултет аз нигоҳи мазмун, сифат ва шумора. Натиҷаҳои тадқиқотҳои илмии анҷомдодаи устодони факултет бояд дар таҳия ва нашри монографияҳо, фишурдаҳо, доктринаҳо, мақолаҳои илмӣ сурат гирифта натиҷаҳо, хулоса пешниҳодоти илман асосноккардашуда дар фаъолияти кории мақомотҳои дахлдор ва сохторҳои марбута ҷиҳати қабули қарорҳои идоравӣ ифода ёбанд. Таваҷҷуҳи хоса ба нашр намудани мақолаҳои илмӣ дар нашрияҳое, ки шомили руйхати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти ҶТ ва Комиссияи Олии Аттестатсионии ФР мебошанд ва ба низоми ИРИИ (индекси иқтибоси илмии Россия) дохил карда шудаанд, дода шавад. Нашри маҷаллаи факултети иқтисод ва идора «Тоҷикистон: иқтисод ва идора» бо ҷалби муаллифони ватаниву хориҷӣ мукаммал гардонида шавад. Барои ба қайд гирифта шудани маҷаллаи «Тоҷикистон: иқтисод ва идора» ба сифати маҷаллаи таҷассумкунандаи натиҷаҳои таҳқиқотҳои илмӣ аз ҷониби

Комиссияи Олии Аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тадбирҳо андешида шавад.

- омода намудани кадрҳои илмӣ - омӯзгории касбӣ дар низоми таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ. Дар ин самт бартарӣ ба тавсеа бахшидан ба самти омода намудани унвонҷӯён ва докторантҳо дода шавад. Баҳри омода намудани кадрҳои баландихтисос бояд самтҳои илмии кафедраҳои факултет таҷдиди назар карда шуда, мавзӯҳои рӯзмарра, замонавӣ ва фарогири дурнамои илмидошта муайян карда шавад;

- вусъат бахшидан ба анҷом додани таҳқиқотҳои илмӣ-амалӣ дар доираи бурсияҳо, созишномаҳои ҳамкорӣ ва дигар манбаъҳои ғайрибуҷавӣ. Дар робита ба ин масъала зарур аст, ки мавзӯъҳои афзалиятноки таҳқиқотӣ, соҳаҳои истифода (татбиқ) шудани натиҷаи онҳо муайян карда шуда, дар ин робита бо мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва идоракунӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, ташкилотҳои тиҷоратӣ, институтҳои молиявӣ, ташкилотҳои ҷамъиятӣ ва байналмилалӣ ҳамкории судманд роҳандозӣ карда шавад.

- дар ҳамбастагӣ бо Вазорати маориф ва илми ҶТ ва Маркази барномаҳои байналмилалии назди Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ба аспирантура, докторантура ва посдокторантура (доктор ҳабилтарес) мақсаднок сафарбар намудани устодону кормандони факултет дар риштаҳои нодири ниёзманд.

- ба зинаи таҳсилоти магистратура таваҷҷуҳи бештар зоҳир карда шуда, дар ин замина барои таёр намудани кадрҳои баландихтисоси илмӣ шароити мусоид фароҳам оварда шавад.

- тайёр намудани кадрҳои илмӣ тавассути докторантураи Ph.D ҷоннок карда шуда, ҷалби докторанти Ph.D бо дарназардошти риояи Низомномаи тайёр кардани кадрҳои илмӣ–омӯзгорӣ дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба роҳ монда шавад. Ба мақсад мувофиқ аст, ки докторантони Ph.D аз ҳисоби хатмкунандагони фаъоли факултети иқтисод ва идораи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, ки бо баҳои хубу аъло таҳсил намудаанд, забони давлатӣ ва хориҷиро хуб медонанд, маҳорати баланди тахсил ва анҷомдиҳии корҳои илмӣ-таҳқиқотиро доранд, ҷалб карда шаванд. Докторантони Ph.D–ро зарур аст, ки дар мавзӯъҳои афзалиятнок ва арзишманде, ки барои рушду инкишофи соҳаҳои алоҳидаи хоҷагии халқи кишвар созгоранд, таҳқиқотҳои илмӣ анҷом диҳанд.

- кафедраҳои тахассусӣ омода намудани кадрҳои илмӣ-соҳавиро тавассути институти унвонҷуӣ зери назорати ҷиддӣ қарор дода, ба ҳайси унвонҷуй шахсони болаёқат, донишманд, тафаккури илмӣ-интиқодӣ доштаро ҷалб намоянд. Унвонҷӯён вазифадоранд, ки дар мавзӯъҳои рӯзмарраи афзалиятноки иқтисодиёт таҳқиқоти илмӣ анҷом диҳанд.

- устодони соҳибтаҷриба ва соҳибмактаб (профессорон ва дотсентон) метавонанд маҳфилҳои илмии инфиродии худро таъсис дода, ба ин васила доираи муайяни донишҷӯёну магистронро ба таҳқиқи мавзӯъҳои алоҳидаи илмӣ ҷалб намоянд.

- тақвият бахшидан ба рушди алоқаҳои илмҳои иқтисодӣ ва идоракунӣ, фаъолона истифода намудани донишҳои байнисоҳавӣ дар таҳсилоти иқтисодӣ бо ба инобат гирифтани дурнамои ташаккули фанҳои илмии байнисоҳавӣ (муоширати касбӣ, менеҷменти хештаншиносӣ, иқтисодиёти сабз, геоиқтисодиёт, глобализатсияи муносибатҳои иқтисодӣ);

- рӯнамоии асарҳои илмии тозанашр;

3. Омода намудани донишҷӯёну магистрон барои анҷом додани корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ.

3.1. Яке аз самтҳои корҳои илмӣ-таҳқиқотии факултетро таъсис ва фаъолияти ҷамъияти илмии донишҷӯёну магистрон ва маҳфилҳои илмии назди кафедраҳо ташкил медиҳад. Дар маҷмӯъ ҷамъияти илмии донишҷӯёну магистрон фаъолияти маҳфилҳои илмии назди кафедраҳоро муттаҳид менамояд. Ба мақсад мувофиқ аст, ки хело бармаҳал ҳанӯз аз овони донишҷӯӣ донишҷӯёну магистрон дар рӯҳияи анҷом

додани корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ тарбия карда шаванд. Ба ин хотир онҳо метавонанд фаъолияти худро дар ин ва ё он маҳфилҳои илмии назди кафедраҳо ба роҳ монанд. Донишҷӯёну магистрон имкон доранд, ки таҳти роҳбарӣ ва машварати роҳбарони илмии хеш аз ҳисоби устодони соҳибтаҷриба ва унвони илмидошта ба таҳқиқу баррасии мавзӯъҳои рӯзмарраи илми иқтисодиёт ва идора даст зада, дар иртибот ба ин масъала корҳои курсӣ, рефератҳо, маърӯзаҳои илмӣ, корҳои озмунӣ, рисолаҳои хатмкунӣ, магистрӣ ва рисолаҳои дипломӣ таҳия намоянд.

Садорати факултет ва кафедраи тахассусӣ қобилияту истеъдоди донишҷӯёну магистронро ба инобат гирифта, бо назардошти имконоти мавҷуда метавонанд онҳоро барои анҷом додани корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ бо роҳи магистратура, унвонҷуӣ ва докторанти Ph.D ҷалб намоянд.

Фаро гирифтани донишҷӯёну магистрон ба корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ аз чунин вазифаҳо иборат мебошад:

1) ҳамгироии равандҳои илмӣ, таълимӣ ва тарбиявӣ;

2) ташаккули малакаҳои фаъолияти илмӣ-таҳқиқотӣ дар ниҳоди донишҷӯёну магистрон;

3) шиносоии донишҷӯёну магистрон бо методологияи илмии муосир;

4) ташаккули малакаҳои кор бо адабиёти илмӣ;

5) ҷалби донишҷӯёну магистрон ба корҳои илми таҳқиқотии факултет;

3.2. Дар раванди таълим истифода намудани технологияҳои муосири таълимӣ бо мақсади ташаккулёбии малакаҳои ибтидоии мустақилона ташкил ва анҷом додани корҳои илмӣ-тадқиқотӣ. Дар робита ба ин, истифодаи шаклҳои зерини омӯзишӣ бо унсурҳои зерини тадқиқоти илмӣ ба роҳ монда мешавад:

- гузаронидани семинарҳои илмӣ-методӣ дар заминаи кафедраҳои факултет, роҳнамоии донишҷӯёни барои аъзо шудан ба Китобхонаи миллӣ бо мақсади ташаккул бахшидан ба малакаи кор бо адабиёти илмӣ, базаи маълумот, номгӯйи (каталогҳои) библиографӣ ва аз худ намудани усулҳои тайёр ва навиштани маърузаҳои илмӣ, корҳои курсӣ, рисолаҳои хаткунӣ, магистрӣ ва рисолаҳои дипломӣ ва ғайра;

- таъсиси маҷаллаи илмӣ барои нашри мақолаҳои магистрҳо.

- гузаронидани коллоквиумҳо (семинарҳо) роҷеъ ба шарҳи адабиёти илмии ба мавзӯъҳои гуногун ва қисматҳои фанни таълимӣ алоқамандбуда;

- додани машварат оид ба иҷро намудани рефератҳо, корҳои курсӣ, рисолаҳои хатмкунӣ, магистрӣ ва рисолаҳои дипломӣ;

- гузаронидани конфронси илмӣ-амалӣ барои донишҷӯёну магистрон дар интиҳои соли таҳсил;

- андешидани тадбирҳо ҷиҳати мутолиаи маводи нави илмӣ, таълимию методӣ, рӯзнома, маҷалла, китобҳои бадеӣ, илмӣ барои рушди ҷаҳонбинии донишҷӯёну магистрантон;

3.3. Корҳои илмӣ-таҳқиқотии донишҷӯёну магистрон, ки раванди таълим ва тадрисро мукаммал менамояд:

- мусоидат намудан ба маҳфилҳои илмии донишҷӯёну магистрони назди кафедраҳои тахассусии факултет;

- ҷоннок ва ҳамоҳангсозии Ҷамъияти илмии донишҷӯёну магистрони факултет. Самти асосии фаъолияти Ҷамъияти илмии донишҷӯёну магистрон бояд чунин бошад: иштирок дар ташкил ва гузаронидани конфронсҳои илмӣ-амалӣ, мизҳои мудаввар, озмунҳои корҳои илмии донишҷӯёну магистрон, ҷалби донишҷӯёну магистрон барои ширкат дар конфаронсҳо ва олимпиадаҳои сатҳҳои гуногун;

- тайёр намудани донишҷӯёну магистрони факултети иқтисод ва идора ба олимпиадаҳои байналмилалӣ;

- таъсиси дастаи олимпии донишҷӯёни факултет ҷиҳати иштироки онҳо дар олимпиадаҳо, барномаҳои телевизион радио ва дигар чорабиниҳои давлативу ҷамъиятӣ;

- нашри беҳтарин мақолаҳои илмии донишҷӯёну магистрон дар маҷаллаҳои илмии факултет ва донишгоҳ;

- иштироки донишҷӯёну магистрон дар конфронсҳои илмӣ, интернет конфронсҳо, олимпиадаҳо ва озмунҳо;

- ташкил ва гузаронидани конфронси илмӣ-амалии солонаи донишҷӯёну магистрон ва олимони ҷавони факултет (ҳафтаи илм);

- гузаронидани озмуни «Донишҷӯи беҳтарин» аз рӯи натиҷаҳои иштироки донишҷӯёну магистрон дар фаъолияти илмии факултети иқтисод ва идора (ҳар сол як маротиба)

- муайян намудани донишҷӯёни лаёқатманд ва дастгирии донишҷӯёне, ки кӯшиши идомаи таҳсил дар магистратура доранд, мусоидат ба донишҷӯёну магистрон дар интихоби масоили таҳқиқоти рисолаи оянда ва интихоби маводи таҳқиқотӣ;

- таъсис додани махзани маълумот дар кафедраҳои тахассусии факултет бо мақсади расонидани ёрии илмӣ-методӣ барои корҳои илмӣ-таҳқиқотии донишҷӯёну магистрон;

- ҷойгир намудани маводҳои иттилоотӣ оид ба чорабиниҳои илмӣ- тадқиқотии донишҷӯёну магистрон дар ВАО ва сомонаи факултети иқтисод ва идора;

- ташкили корти ягонаи донишҷӯ бобати ворид шудан ба факултет, китобхона, китобхонаи электронӣ, толори имтиҳонӣ ва истифодаи он барои пойгоҳи ягонаи маълумоти донишҷӯён.

V. БАХШИ ТАРБИЯ

Дар баробари тадрису корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ факултети иқтисод ва идора ба тарбияи донишҷӯёну магистрнатҳо диққати бештар зоҳир намуда, вобаста ба дастуру супориш, қарорҳои соҳаи маориф ва илми мамлакат инчунин раёсати донишгоҳ чорабиниҳои тарбиявии факултетро тарҳрезӣ намуда, баъди тасдиқи расмӣ мунтазам амалӣ менамояд.

Мутобиқ ба ин ғояҳо тарбияи донишҷӯёну магистрону магистрон тавассути чораҳои тарбиявии мақсадноки идоравӣ, ахлоқӣ ва маънавӣ ба амал бароварда мешавад. Низоми тарбия дар ҳамбастагӣ бо тарбияи касбӣ, ахлоқӣ, сиёсӣ, меҳнатӣ ва маънавӣ бунёд меёбад. Амалишавии низоми тарбия ҷалб гардидани анъанаҳои фарҳангӣ-тамаддунӣ, мероси маънавӣ, анъанаҳои сиёсӣ-ҳуқуқиро тақозо менамояд. Корҳои тарбиявӣ миёни донишҷӯёну магистрон пайваста, мутассил ва муназзам ба роҳ монда мешавад. Тарбияи донишҷӯёну магистрон метавонад пас аз хатми донишгоҳ роҳандозӣ карда шавад ва ба ин мақсад ҳатмкунандагони факултети иқтисод ва идора дар ҷараёни иҷрои вазифаҳои хизматӣ дар ташаккул ва густариши фарҳанги идоракунии соҳаҳои мухталифи мамлакат метавонанд саҳмгузор бошанд.

Ба сифати чораҳо ва самтҳои афзалиятноки фаъолияти тарбиявӣ баромад менамоянд:

- тарбияи донишҷӯ дар рӯҳияи ватандӯстӣ, ҳувияти миллӣ ва худшиносии миллӣ, муқаддас донистани тамомияти арзӣ ва якпорчагии Тоҷикистон;

- риоя намудани қоидаҳои тартиботи дохилии донишгоҳ ва қоидаҳои донишҷӯӣ;

- аз истифодаи телефонҳои мобилӣ дар бино, саҳни донишгоҳ ва ҷараёни дарсҳо қатъиян худдорӣ намудан;

- тарбияи донишҷӯёну магистрон дар рӯҳияи иҷрои бемайлони Дастурамали сару либосҳои намунавии донишҷӯёну магистрони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ;

- фаъолияти сарпарастони гуруҳҳои академӣ бо назардошти самтҳои афзалиятноки вусъат додани корҳои тарбиявӣ миёни донишҷӯёну магистрон ҷоннок карда шавад. Дар ин росто ба мақсад мувофиқ дониста мешавад, ки сарпарастони

гуруҳҳои академӣ оид ба тамоми паҳлуҳои фаъолияти донишҷӯёну магистрон соҳибиттилоъ буда, пайваста аз аҳволи онҳо бохабар бошанд;

- ба роҳ мондани дарсҳои кураторӣ ба мавзӯъҳои рӯзмарраи ҳаёти тарбиявӣ;

- ба роҳ мондани ҳамкориҳои судманди корӣ бо волидайни донишҷӯёну магистрон дар партави иҷрои талаботҳои қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд»;

- ҷалби падару модари донишҷӯёну магистрон дар самти азхудкунии дарсҳо, рафтор ва одоби муоширати донишҷӯ ва дар баланд бардоштани сифат ва сатҳи донишандузӣ;

- андешидани чораҳои муассир дар самти таъмини иштироки донишҷӯёну магистрон ба дарсҳо;

- тарбияи донишҷӯёну магистрон дар рӯҳияи муносибати оштинопазир бо равияҳои сиёсӣ-динии хусусияти ифротгарой ва радикалидошта, раҳоӣ бахшидани донишҷӯ аз хурофот ва таассуб;

- вусъат додани корҳои фаҳмондадиҳӣ оид ба масъалаҳои сариваќт ҳозир шудан ба дарс, бо автомашинҳои шахсӣ ҳозир нашудан ба Донишгоҳ; ҳозир шудан ба донишгоҳ бо ҷузвдон, китобу дафтар ва дигар лавозимоти таълимӣ, риоя намудани қоидаҳои тартиботи дохилии хобгоҳ, худдорӣ намудан аз кашидани носу сигор, нӯшокиҳои спиртӣ, маводи мадҳушкунанда, офтобпараст, сақич дар ҳудуди донишгоҳ ва хобгоҳҳо;

- риоя намудани талаботҳои шартномаи бо Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба имзо расонидаи дутарафа ва сетарафа;

- вусъат бахшидан ба иштироки фаъолонаи донишҷӯёну магистрон дар конфаронсҳои минтақавӣ, байналхалқӣ ва дар курсҳои бозомӯзӣ;

- мунтазам бохабар шудан аз шароити зисту зиндагонии донишҷӯ дар хобгоҳ;

- ташаккули маданияти баланди ахлоқии донишҷуён;

- ташвиқ намудани тарзи ҳаёти солим, ҷалби донишҷӯёну магистрон ҷиҳати иштирок ба чорабиниҳои оммавии тарбияи ҷисмонӣ ва варзишӣ;

- ташкил намудани вохуриҳо бо мутахассисони касбу кори гуногун, кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, чеҳраҳои шинохтаи илми кишвар, хатмкунандагони факултет;

- тарбияи донишҷӯёну магистрон дар рӯҳияи муносибати некбинона бо хонаҳои кудакони бесарпараст ва маъюб, муассисаҳои пӯшидаи бачагона;

- мусоидат намудан ба ташрифи донишҷӯёну магистрон ба театрҳо, осорхонаҳо, намоишгоҳҳо;

- мусоидат намудан ба баргузории чорабиниҳои фарҳангӣ, адабӣ бо ҷалби адибон ва аҳли зиё;

- таъмини иштироки фаъолонаи донишҷӯён дар муҳимтарин чорабиниҳои ҳаёти фарҳангии кишвар ва роҳпаймоиҳои осоишта вобаста ба таҷлили муҳимтарин ҷашнвораҳои миллӣ;

- вусъат додани корҳои фаҳмондадиҳӣ ва тарғиботӣ оид ба нашрияҳои илмӣ, таълимӣ ва кор дар китобхона, махзани китобҳо ва ғ.;

- ҷалб намудани донишҷӯёну магистрони боистеъдод ба намудҳо ва жанрҳои гуногуни санъати мусиқӣ, маданӣ ва варзиш;

- ба роҳ мондани маҳфили зеҳнии донишҷӯёну магистрон;

- тарбия намудани донишҷӯ дар хусуси муносибати эҳтиёткорона бо моликияти давлатӣ, донишгоҳӣ дар хобгоҳ;

- тарбияи завқи эстетикии донишҷӯёну магистрон;

- гузаронидани корҳои профилактикӣ ва фаҳмондадиҳӣ дар хусуси пешгирии касалиҳои зуҳравӣ ва СПИД;

- гузаронидани корҳои профилактикӣ ва фаҳмондадиҳӣ марбут ба пешгирӣ кардани омилҳои сар задани зуҳуроти номатлуб, аз қабили нашъамандӣ, майпарастӣ, маҳалгарой, ҷиноятҳои коррупсионӣ, терроистиву экстремистӣ ва ҷинояткорӣ дар байни ҷавонон;

- ташаккули маърифати маънавию сиёсӣ ва тарбияи ватандӯстии донишҷӯёну магистрон;
- дастгирии ташаббусҳои донишҷӯёну магистрон оид ба татбиқи самараноки сиёсати давлатии ҷавонон;
- эҳтиром ба арзишҳои умумибашариву ватанӣ, ҳуқуқ ва озодиҳои шаҳрвандон,
- густариши таҳаммулпазирӣ дар ниҳоди донишҷӯ;
- мусоидат намудан ба ҷалби донишҷӯёну магистрон ҷиҳати пешбурди фаъолияти тарбиявии онҳо бо роҳи таъсис додани созмонҳои ҷамъиятӣ (Созмони ҷавонон, иттифоқи касаба ва дигар гурӯҳҳои ташаббускор).

VI. БАХШИ ҲАМКОРИҲО ВА РОБИТАҲОИ БЕРУНА

Факултети иқтисод ва идораи ДМТ фаъолияти худро дар асоси ба роҳ мондани ҳамкориҳои муфид ва мутақобилан судманди дуҷониба бо мақомоти ҳокимияти давлатӣ, аз ҷумла бо сохторҳои соҳавӣ ва зерсохторҳои тобеӣ онҳо, мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, корхонаҳои истеҳсолию ғайриистеҳсолӣ, ширкат ё муассисаҳои хизматрасон ва дигар институтҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ амалӣ менамояд.

Ҳамзамон факултет ва кафедраҳои тахассусии онро ба мақсад мувофиқ аст, ки дар мувофиқа бо Раёсати Донишгоҳ ҳамкориро бо дигар марказҳои илмӣ-таҳқиқотии кишвар, Академияи миллии илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, муассисаҳои таҳсилоти олӣ, факултетҳои марбута ва кафедраҳои умумидонишгоҳӣ оид ба масъалаҳои мавриди назар ба роҳ монанд.

Масъалаи вусъати ҳамкориҳои беруна бо марказҳои бунуфузи ватанӣ ва хориҷӣ дар маркази таваҷҷуҳи ҳамешагии факултет қарор дошта, бо назардошти дурнамо тавсеаи робитаҳои беруна дар самтҳои зерин роҳандозӣ карда мешавад:

- ба имзо расонидани шартномаҳои дуҷониба бо сохторҳои соҳавӣ, ширкатҳои ватанию хориҷӣ ва инчунин мақомотҳои иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, дар масъалаи ба кор таъмин намудани муттахассисони ҷавон ва ҷалби донишҷӯёну магистрон ба таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсолӣ ва пеш аз дипломӣ;
- мусоидат намудан ба такмили бозомӯзии омӯзгорону донишҷӯёну магистрон дар муассисаҳои бонуфузи илмӣ-таълимии ватанӣ ва хориҷи кишвар;
- тақвият бахшидан ба ҳамкориҳои байнифакултетӣ ва байнидонишгоҳӣ дар соҳаи таълимоти иқтисодчӣ-менеҷерҳо ва омода намудани кадрҳои баландихтисоси илмӣ дар муассисаҳои таълимӣ ва илмии хориҷи кишвар, аз ҷумла бо давлатҳои узви Иттиҳоди давлатҳои муштаракулманофеъ, Созмони ҳамкориҳои Шанхай, Созмони умумиҷаҳонии Савдо, Созмони умумиҷаҳонии озуқа ва кишоварзӣ;
- вусъат додани ҳамкорҳои дуҷониба миёни олимони иқтисоддонон ва менеҷерон бо хамкоронии хориҷии онҳо;
- тақвияти ҳамкорӣ бо созмонҳои байналмилалӣ ва ташкилотҳои ҷамъиятӣ, дарёфти грантҳо ва бурсияҳо ҷиҳати пешбурди фаъолияти илмӣ-таҳқиқотӣ ва таълимӣ-методӣ.
- бо мақсади дастрасии иттилоот ба аҳолӣ, мақомоти давлатӣ, донишҷуён, волидайн ва намояндагони қонунии онҳо, намояндагони васоити ахбори омма ва дигар институтҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ оид ба паҳлӯҳои гуногуни ҳаёти таълимӣ, тарбиявӣ ва илмии факултет, бознигарӣ ва ҷоннок намудани фаъолияти сомона ва суроғаи электронии факултет дар шабакаи ҷаҳонии ИНТЕРНЕТ.

VII. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Амали Барномаи рушди факултети иқтисод ва идораи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон барои солҳои 2026-2030 нисбат ба омӯзгорон, кормандон, ҳамкорон, фаъолияти омӯзгорӣ дар шакли соатбайъдоштаи факултет ва омӯзгорони дигар

факултету кафедраҳои тахассусӣ ва умумидонишгоҳии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, ки аз рӯйи нақшаҳои таълимии амалкунанда тадриси фанҳои мушаххасро амалӣ менамоянд, паҳн мегардад.

1. Имконияти ба Барнома тағйирот ворид намудан дар асоси қарори мусбии Шурои олимони факултет имконпазир мегардад.

2. Вазъи иҷрои Барнома аз ҷониби гуруҳҳои корӣ, муовинони декан ва роҳбарони сохторҳои марбутаи факултет, мудирони кафедраҳо мавриди омӯзиш ва назорати доимӣ қарор дода шуда, аз натиҷаи он ба Шурои олимони факултет ба таври фаслӣ (даврӣ-ҳисоботҳои солона) гузориш пешниҳод менамоянд.